

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Figuri luminoase

(+). Lumea cu a ei prăfărie, funingine și noroiu nu face decât să păteze tot ce-i vine prea în aproape. Și cum muritorul născut din femeie pământ este și cu toate fibrele ființei sale de lut la lut trage, trebuie ca o forță supratereastră să-l ajute mereu, deoparte să se ridice deasupra materiei, de alta să se curețe de șura ce sensim sine sensu se prinde până și de cei mai spiritualizați, întunecându-i și schimonosându-i, când nu izbucnește să le taie cu totul sborul spre înălțimi. Har Domnului însă că în biserica lui Hristos această forță, care e grația sfințitoare, a fost în toată vremea vie și rodnică. Și roadele ei se vădesc, așa zicând palpabil, în atâția și atâția, — din vremuri mai vechi și mai noi, — pe cari Mireasa Domnului îi trece sărbătorește în rândul eroilor reștini. Cum a făcut și deunăzi (în 7 și 28 Iulie c.) cu doi slujitori ai altarului.

1. Venerabilul Vito M. di Netta (1787—1849), supranumit și „Apostolul Calabriei”, a făcut parte din cinul călugăresc al redemptoriștilor. În vrednic de sf. Alfonso de Liguori, întemeietorul ordinului redemptorist, treizeci și șapte de ani din viața sa de preot și călugăr i-a cheltuit stăruindu-se fără încetare cu vestirea cuvântului sfinte misiuni populare prin lumea celor simți după vorbă, după port. Suflul echilibrat și profund religios încă din copilărie — toată lumea l-cunoștea ca „il piccolo santo” (= „sfântușul”) — așa a rămas până la capătul vieții sale apostolice. El a știut în toată vremea să armonizeze le minune pocăința cea mai aspră cu nevinovăția angelică; rugăciunea neîntreruptă cu cea mai laborioasă activitate apostolică; smerența cea mai rădăcătoare cu o extraordinară prudență în cărmuire a acțiune. De când era novice și până la ultima suflare a meditat, și-a apropiat și a trăit lozina paulină: Mie lumea mi-e răstignită și eu lumii Gal. 6, 14). — Aceasta i-a fost lumina care i-a luminat calea spre culmi.

2. Tot italian, și tot preot călugăr (apartenând Congregației de Misiuni a sf. Vincențiu de Paul), a fost și Ven. Iustin de Jacobis (1800—1860). Ca al șaptelea dintre patrușprezece frați și surori, se ridică într-o atmosferă de aspră disciplină morală. Caracteristic pentru tânărul elev în Neapol și pentru robul lui Hristos de mai târziu: fiind bătut fără cruțare de tatăl său în eroare, Iustin observă doar atâta: Bine-ați făcut; chiar și loviturile mâinii de tată sunt semne ale iubirii. Slujbele de mai apoi aveau să-i aducă multe isbituri. El însă în toate a văzut mâna Tatălui ceresc și și-a văzut, împăcat și senin, de lucrul apostolului. Căci apostol a fost în toată puterea cuvântului și când era măiestru de novici și când era Superior al casei Provinciale neapolitane, și mai ales când a fost trimis de Gregoriu XVI în Abisinia să reînceapă evanghelizarea oprită violent cu două seacuri mai în urmă în aceste părți. Cu încredere în Cel de sus și ascultând porunca Vicarului lui Hristos, ca prefect apostolic, respective ca episcop de Nilopolis, se face totul tătura, ca pe toți să-i câștige Stăpânului. Se adaptează felului de a trăi al băștinașilor. Conduce o delegație de abisinieni la Cairo. Nu-și dă odihnă până când fruntașii din vastul său teritoriu misionar nu fac calea Romei. Vreme de douăzeci de ani și mai bine, mângâie, miluește, luminează, înfruntă primejdiile, se roagă, suferă, și câștigă suflete pentru adevărul evangheliei: aduce mai bine de 12.000 de răstăcși la calea adevărului. Până în ziua când, sleit de puteri, cade în drumul dela Massaua la Alai, unde tocmai ducea cu sine trei preoți indigeni și mai mulți seminariști.

Sănătate morală

Marea plagă a concubinatelor — O inițiativă laudabilă —
In Macedonia și la noi

(—). Sub titlul de mai sus scrie d. N. Bartzaria, în „Dimineața” din 25. VII., un primarticol care trebuie remarcat. Și meditat. Nu numai de către oamenii bisericii, ci și de către puternicii Statului. De toți aceia cari au răspundere în țară și au dragoste de neam. Fiindcă e vorba în el de o peatră de temelie a viitorului nostru. Poate de cea mai mare importanță. De familie și trăinicia ei.

Articolul pleacă dela laudabila inițiativă a prefectului de Buzău. La stăruințele lui, se vor cununa, în lege, un mare număr de concubinari din județ. De acum până în Octomvrie vor fi tot cununii, prin cele sate ale județului. Multe, nu glumă. Cam 700 de perechi au fost câștigate până acum pentru intrarea în rândul creștinească. Inceputul s'a și făcut, în comuna Siriu, satul Broasca, unde s'au cununat deodată, în 28 Iulie c. nu mai puțin de 50 perechi de concubinari; naș fiind d. prefect în persoană.

Este, fără îndoială, cât se poate de bine și de frumos. Trist este însă altceva: va avea fini prea mulți d. prefect. Sunt atât de mulți concubinarii, încât căsătoria legiuită pare a fi fost o excepțiune. — Dar în țara întreagă, câți concubinari vor fi? N'avem statistica. Deși ar fi foarte importantă. Fiindcă, remarcă d. Bartzaria, ea ar fi „o oglindă foarte prețioasă a gradului de sănătate morală a țării”.

Prețioasă ar fi ea, nu-i vorbă. Tare ne temem însă, că n'ar fi de loc îmbucurătoare. Chiar dimpotrivă. Stările dela Buzău ne fac să întrezărim o realitate înspăimântătoare. — În schimb, am putea învăța multe dela frații din Macedonia. Și chiar dela . . . turci, adică dela Statul sultanilor, cari s'au purtat mai puțin turcește cu drepturile Bisericii asupra căsătoriei, decât preacrestinele guverne europene. — Iată, anume, ce ne destăinuiește d. Bartzaria: „Intr'o viață de mulți ani de zile, câți am trăit în Macedonia, (cu Epirul și Albania) n'am

văzut și nici n'am auzit că ar exista măcar o singură pereche, care să trăiască în concubinaj. Tot așa cum nu mi-a fost dat să întâlnesc printre conașionarii mei un singur copil, care să nu fi avut părinți legitimi.

„Acelaș lucru aș putea spune și despre divorțuri. În Macedonia, în vremea când se găsea sub administrația turcească, nu exista căsătoria civilă, ci numai căsătoria religioasă. De asemenea, procesele de divorț între creștini nu erau judecate de tribunalul statului, ci de către un tribunal creștin, mai precis, de către episcopul eparhiei respective. . .

„Astfel de sentințe erau relativ lesne de obținut, mai ales că episcopii greci, de cari depindeau, nu primeau vreun salariu dela stat, așa că se găseau în jenă materială permanentă. Totuși, în anii destul de mulți, câți am trăit în Macedonia, n'am auzit să se producă decât abia două sau trei cazuri de divorț.

„Iată, prin urmare, o caracteristică, am putea spune hotărâtoare a gradului de soliditate a unei societăți: soliditatea familiei, sănătatea ei morală”.

Așa scrie d. Bartzaria. Ne vine să aplaudăm. Sunt lucruri și stări, pe care noi abia îndrăznim să le mai visăm. Totuși, suntem siguri, ele sunt reale. Și ar putea fi, iarăși, o mângâitoare realitate și în România noastră. Dacă ea, prin guvernele ei, s'ar ști ridica la înălțimi cel puțin . . . turcești. Dacă, anume, ar lăsa Bisericii ceea ce este a ei: căsătoria, această admirabilă taină a credinții, acest leagăn al vieții trecut de Hristos între cele șapte taine ale sfințirii neamului omenesc. Dacă nu ar promova statul creștin, în toate chipurile, permanenta . . . turcirea a căminului familiar.

Și dacă apoi, Biserica repusă în drepturile sale, le-ar deprinde strict după porunca divină: „Ceeace Dumnezeu a împreunat, om să nu despartă!” Nici chiar . . . dacă episcopul este în „jenă materială” — Dacă Biserica ortodoxă ar fi și ea, măcar în acest punct, catolică!

Centenarul lui „Badea Gheorghe”.

La 1 August 1935 s'au împlinit 100 de ani de când a intrat în lume George Pop de Băsești, căruia Provedința l-a hărăzit minunatul rol de „Simlon Bătrânul” al neamului românesc.

Intr'adevăr, în lupta lui vieajă n-a făcut alta decât a luptat, a muncit, a jertfit pentru cauza neamului său oprimat. A părăsit slujbele din administrația fostului stat asupritor, pentru ca să se avânte în luptele noastre politice. Aici s'a afirmat dintru început printre fruntași. Rând pe rând, s'a impus tot mai mult. În mare parte stăruințele lui au închegat frontul solidarității politice a tuturor românilor de dincoace de Carpați, dărâmand linia despărțitoare dintre

Aici, pe malul râului Allighede, după pușintică reculegere, se ridică în genunchi cu ultimele rămășițe de puteri, se spovedește, se roagă, încrucișază mâinile pe piept, se pleacă iarăși la pământ, și răzîmându-și capul pe o peatră, își dă sufletul. . . . Așa și-a luat sborul spre ceriu „îngerul bisericii din Etiopia”, cum l-a numit card. Massaia.

Cu gândul la acești doi noi Venerabili și la atât de rodnică lor apostolie, repetăm și noi, spre învățătură și urmare, ideea dinadins accentuată de Sf. Părinte când cu declararea eroicității virtuților Ven. Vito M. de Netta: Nu poate fi îndeajuns stăruit asupra faptului că, între atâtea lucruri ce sunt a se cere și a se aștepta dela Dumnezeu, puține sunt atât de oportune, folositoare și necesare ca preoți buni, pentru obținerea cărora iarăși și iarăși cade-se cu mic cu mare Domnului să ne rugăm!

Ardealul propriu zis și celelalte provincii ale noastre: Banatul, Crișana, Maramureșul, cari n-au fost urmat linia „pasivismului“ ardelean. La 1902, când moare Dr. Ioan Rațiu, încrederea neamului nostru pe el îl proclamă președinte al partidului național, dându-i prin aceasta conducerea destinelor politice și naționale ale românismului din Ungaria. A împlinit strălucit această misiune. Drumul pe care ne-a povăluit a fost cel bun, cel drept. El a dus la adunarea unirii dela 1 Decembrie 1918, din Alba-Iulia, pe care, din mila Domnului, el a prezidat-o, cu lacrimile bucuriei înfinit în ochii săi buni, cari nu peste mult apoi aveau să se închidă pentru totdeauna, întocmai ca al bătrânului Simion, care ajunsese să vadă pe Mântuitorul lumii.

Era cu neputință să trecem fără popas pe lângă ziua memorabilă a centenarului lui „Badea Gheorghe“, cum îl zicea, cu dragoste și respect filial, întreg Ardealul. Duminică, în 4 August, serbări mari se vor desfășura, întru pomenirea ei, la Băsești. Se vor aduna fruntașii națiunii, pentru a cinste memoria luptătorului și a mecenatului, care a pus peatra pe mormântul robiei ungurești. — Se caută și alte modalități pentru a-i cinste și înveșnici memoria. Cu vremea, i-se va ridica un monument. Deocamdată s-a făcut ceva mai necesar și mai util: Păr. canonic *Ion Georgescu*, colaboratorul nostru, a scris o *temeinică și bogată biografie* a marelui bărbat. E gata de tipar. Se adună acum fondurile necesare pentru publicarea ei. „Astra“ a dat un ajutor de 20.000 Lei. Inimosul și entuziastul luptător, care este d. *Dr. Al. Actu* a lansat către obștea românească un apel călduros, cerând obolul tuturor pentru înfăptuirea cât mai rapidă a acestei adevărate datorii naționale.

Ne alăturăm cu toată inima la acest apel și rugăm pe toți să-și trimită contribuțiile la adresa: „Fondul biografiei Gh. Pop de Băsești“, la fillala „Albina“ Cluj (Plaja unirii).

Merele român, care a fost și un devotat fiu al Bisericii noastre, merita din belșug toată lauda și recunoștința noastră!

La chestia organizării

— Alte observări ale unui preot dela sate —

Preoțimea română unită trebuie să se preocupe de celea 2 probleme vitale ale ei: *salarizarea și pensionarea*. Trebuie să stea de vorbă asupra lor, să se consfătuască: de unde provine, care e cauza, că statul răsplătește munca preotului cu mai puțin decât a unui ușler dela minister. Să vadă ce măsuri sunt de a-se lua, ca această batjocură să înceteze.

Preoțimea nu trebuie să se lase în grija altora, ci ea însăși trebuie să se preocupe de soartea sa. Așa e *natural*. Să leagă doar acela pe care îl doare, atunci și acolo unde îl doare.

E și *necesar*. Pentru că la noi lucrurile nu urmează calea lor naturală. Nu și-se dă nimica clar dacă ai drept, dacă nu ceri meren; de multeori dacă nu-ți lai. Un act, oricât de simplu sau de important, trebuie căutat, mișcat, altcum stă în cartoane, doarme nerezolvat. Orice problemă, fie cât de vitală, trebuie agitată, mișcată, răscolită, fiuturată dacă vrei să fie dusă la îndeplinire. A spus-o doar însuși Capul Țării, *Regele*, unei delegații din orașul Iași: „Nați primit pentru că nu ați cerut, nu v-ați mișcat“. — De aici concluzia e limpede și pentru noi: trebuie să ne sbatem, să ne mișcăm, să ne svârcolim. Altfel nu putem ajunge la liman.

În general factorii chemați să rezolve salarizarea preoțimei, guvernele, miniștrii nu cunosc munca preotului și nu o știu aprecia. Ei sunt de părerea că preotul din botezare, îngropăciune și slujirea unei sf. liturgii, duminică și în sărbători, încolo, nu lucrează nimica. Cel mai mulți miniștri sunt la fel cu guvernânții de pe vremuri din Ardeal, ungurii, cari cu toate ocaziunile laudau poporul românesc, că e bun, cinstit, cu credință în Dumnezeu, cumpătat, cruțător, numai conducătorii: preoții sunt răi. Judecată ridicolă, de sigur. Că nu pot fi buni copiii a căror părinți sunt răi. Poporul e bun grație muncii părinților săi sufletești: *preoții*.

Mai mulți preoți parlamentari s-au prezentat, odată, la ministrul instrucției cerând

mai multe ore de religie în învățământ. Le-a spus ministrul așa: — „Ce tot vorbiți de religie? — Eu sunt profesor de universitate și din *ocinașe* încolo, cari le-am învățat dela mama, nu m'a învățat nime religia și n'am perit. Ce mi tot vorbiți și de morală? Eu sunt moral de omenie, că mi-a sădit'o în mine firea, nu m'a învățat nici o religie, nici un preot“. Că așa e cunoscută activitatea preoțimei. Și trebuie să uităm că, pe deasupra, n'ci nu este iubită, ci chiar urită de către mulți; și mai ales de către mulți intelectuali. Slujba preotului de a combate răul, de a sbiciui păcatul, îl face odios în fața multora. Ne-a spus-o, de altfel, Domnul limpede: „*Și veți fi uriiți de toți pentru numele meu*“ (Mt. 10, 22).

În deosebi Biserica noastră unită e cunoscută de foarte puțini în marea ei operă națională, culturală și socială. Mulți o consideră o anexă a bisericii ungurești. Mulți cred, că noi slujim ungurește. Un preot, fost deputat, vorbind în parlament la un proiect de lege, cerea, ca miniștrii, de comun acord, să dispună „să se mențină și mai departe în Ardeal, ba să se extindă în toată țara ordonanța foarte bună, ca duminica și în sărbători cărțile mele să fie închise; ca în decursul slujbei bisericești să înceteze jocurile... Să de locui cuvenit în învățământul agricol religioasă etc. Președintele Camerei, bărbat de frunte fiu al bisericii noastre, îl întrerupe ironic: pre multe sfaturi dal Domnului Ministru, Părinte deputat... Rămâne deci bine stabilit că activitatea noastră, a preoților, e puțin cunoscută de cei ce ajung în fruntea treburilor obștești cari nu apreciază la preot decât râvna lui politică. E limpede, prin urmare, că dacă preoții nu ne vom mișca, cauzele noastre de existență vor rămânea moarte.

De 17 ani luptăm cu mizeria. — Preotul din X. are 2800 lei lunar. Colegul său de liceu și de teologie, care l-a cercetat zile trecute, n'a mers preot la sate, ci s'a făcut funcționar la Banca Națională. Are 60.000 lei lunar. Aceeași pregătire, totuși ce imensă diferență! — Din 1880 ne trudim să înjghebăm un fond de pensie. Plătim cotizații. Pensii în

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Drepturi și nu politică

— Guvernul și alegerea de mitropolit —
de păr. T. Voștinariu

De câteva săptămâni, filii bisericii unite așteptăm cu toții pe Preotul mare, pe primul dintre arhierii noștri, care „faciendo et docendo“ să continue tradiția înaintașilor. Așteptăm încrezători, că designarea dela Blaj s'a făcut sub aripa Duhului Sfânt. Așteptăm, și nu putem crede, că politicianismul frivol și-a vârat codița și în chestiunea aceasta. Ar fi urât; ar fi periculos. Cel puțin altarul, cel puțin crucea de pe turnul Sionului nostru trebuie să rămână nepângărite de noroiul politicianismului. — Asaltul clubului politic trebuie respins cu toată tăria. Altfel s'ar crea un precedent periculos. Guvernele viitoare, ieșite din partide toate, s'ar provoca la alegerea prezentă, pentru a pune în fruntea bisericii noastre câte un client devotat clubului, dela care să pornească comande pentru cucerirea urnelor și nu a sufletelor.

Credem tare, că vom trece fără pierdere peste actuala încercare politicianistă. Ea trebuie respinsă a limine cu atât mai vârtos, cu cât nu are nici un temel de drept.

Vom dovedi acest lucru, în cele ce ur-

mează, bazați pe documente de drept pontifical, internațional, cari sunt cât se poate de clare și categorice.

Raporturile dintre biserica catolică din România și statul român sunt stabilite prin *Concordat* și prin *Legea Cultelor*. — Legea Cultelor se ocupă în art. 27 de condițiile recunoașterii șefilor de culte. Statului îi compete, conform acestui art. 27, numai dreptul de a recunoaște și introduce în funcțiune pe cel ales de biserică conform statutelor de organizare. — N'are, deci, nici un temel obiecțiunea ce pare a se fi ridicat contra ultimului regulament, după care s'au designat candidații la Mitropolia Blajului. S'a obiecționat, anume, că n'a fost aprobat de guvern. Răspundem, că această aprobare nu este necesară, din următoarele considerente: 1) La Blaj nu s'a ales mitropolit, ci numai s'au designat persoanele dintre cari Sf. Scaun să numească pe noul mitropolit. A fost mai mult o informație pentru Sf. Scaun. Evident, că nimeni nu-l poate impune acestuia un regulament după care să-și culeagă informațiile. 2) Regulamentul este provizoriu. 3) Alegerea mitropolitului este o chestie internă a bisericii unite; un drept imprescriptibil al aceleia. Acest drept datează din timpuri imemorabile; dinainte de unirea cu Roma. Prin unire s'a schimbat doar în sensul că în loc de un candidat să fie propuși trei. În „*Approbatæ Constitutiones*“ partea I, titlul 8 art. I se spune: „Deși națiunea română în patrie nici nu s'a

socotit între statul, nici religionea ei nu este între religiunile primite; totuși, până când sunt tolerați, pentru folosul țării, clerul român se ține de aceasta: 1) să ceară dela Principelui un Episcop pe care preoții români, cu învoia comună îl cunosc de potrivit...“ Același drept apare și din cartea de legi bisericești numită „*Zaonic*“, parte I: Principele trebuie să aprobă alegerea făcută de cler.

Astăzi acest drept al principelui, adică a puterii lumești, e reglementat în *Concordatul* ce prevede concordatul în legătură cu numirea șefilor bisericii catolice: „Sf. Scaun înainte de numirea lor va notifica Guvernului Regal persoana ce urmează a fi numită, spre a constata, de comun acord, dacă n'ar fi în contra ei motive de ordin politic“.

Acelaș limbaj, dacă nu aceleași cuvinte sunt întrebunțate în concordatul cu Letonia art. IV: „Le S. Siège notifiera au Gouvernement... le candidat qu'il a choisi“; în concordatul cu Italia art. XIV § 1; cu Polonia art. XI, cu Lituania. În concordatul cu Italia art. XIX se spune: „Prima di procedere alla nomina... la S. Sede comunichera il nome della persona prescelta al Governo italiano per assicurarsi che il medesimo non abbia ragioni di carattere politico da sollevare contro la nomina...“.

După jurisprudența dreptului concordatului, art. V § 2 al concordatului român, împreună cu toate locurile paralele din concordatele men-

nu-s. Trebuie deci, să privim realitatea în faţă şi hotărâri s-o scoatem la capăt.

Noi înşine, preoşimea din cura animarum, pentru că numai noi avem nevoie de pensie. Părinţii Episcopii şi canonicii rămân în slujbă pe viaţă. Nu-s avizaţi la pensie. Numai noi. Noi suntem expuşi să ajungem la mizerie. Noi trebuie să ne asigurăm împotriva ei. Noi trebuie să ne facem fondul de pensie şi noi avem, apoi, dreptul să-l şi administrăm.

Nimeni, prin urmare, nu ne va opri să ne consfătuim asupra acestor necazuri şi dureri ale noastre. Va trebui însă, de sine înţeles, ca şi noi să urmăm calea firească şi legală. Să nu umblăm după formule noi şi după cuvinte moderne: Congrese, memorii, moştuni etc. — De ce să ne dăm certificat de paupertate, ca şi când n'am avea nici un fel de organizare? Avem, doar, organizare. Foarte veche şi foarte bună. Avem sinoadele topo-popeşti, diecezane şi provinciale. Aici, ne putem spune fiecare cuvântul. Aici pot şi trebuie discutate toate necazurile noastre. Că mai bine decât în ele, unde?

Un preot

Inimi bune, arătaţi-vă! Românii din *Cehul-Silvaniei*, (jud. Sălaj) la 17 ani de la Unire, şi după multe eforturi şi cu multe jertfe, şi-au aşezat temelii bisericii noi, care aici, la graniţa de Vest a Ţării, are să fie o strajă neclintită a credinţei şi a sentimentului nostru românesc.

Se zideşte acest Stoa al Domnului pe locul istoric, unde marele luptător şi spărtor al drepturilor românilor, Gheorghe Pop de Băseşti, a fost crunt bătut şi unde sângele lui a sigilat acest loc, pentru a se ridica simbolul biruinţei noastre pentru vecii vecilor. Temelia acestui sfânt lăcaş se aşează chiar la 100 de ani de la naşterea vajnicului luptător şi Preşedinte al adunării Naţionale de la Alba-Iulia.

La ridicarea cu orice preţ a acestui sfânt lăcaş a dus şi consideraţia că de la întregirea scumpei noastre Patrii, românii şi elevii şcolilor din acest centru de plasă sunt siliţi şi azi — ca toleranţi — să asculte cuvântul Dom-

nului şi să prăznuiască sărbătorile bisericeşti şi naţionale în biserică streină.

Dar fiindcă puşinii români din loc nu sunt în situaţia de a suporta toate cheltulele împreunate cu clădirea acestei Case a Domnului şi a neamului, fac prin aceasta un călduros apel către toate sufletele mărinimoase, să binevoiască a contribui cu obolul lor întru desăvârşirea acestui scop românesc şi naţional.

Mărinimoasele contribuiri sunt a se trimite Comitetului Bisericii române unite din Cehul-Silvaniei, contribuitorii fiind singuri că au săvârşit prin aceasta o faptă pe cât de mare şi de românească, pe atât şi de creştinească.

Momente mişcătoare

Cei cari au fost de praznicul Sf. Ilie din acest an în capela Institutului Recunoştinţii din Blaj, — şi a fost multă lume! — au trăit clipe pe cari nu le vor uita niciodată. Prea a fost marea priveliştea ce le-a fost dat să vadă, ca să fi rămas careva nepătruns până în adâncul inimii sale. Actul jertfirii de sine pe altarul sfaturilor evanghelice a fost şi rămâne în toată vremea neasemănat de impresionant. Şi asta s'a făcut cu acel prilej: un neobişnuit de mare număr de fecioare înțelepte (cel puțin neobişnuit de mare la noi, şi pentru împrejurările noastre) au intrat de bunăvoie în asprele legături ale *juruiştelor călugăreşti*. După zece zile de deprindere duhovnicească, sub conducerea pricepută şi probată a *C. Leon I. Manu*, egumenul mănăstirii din Moiseu, nouă Surori au depus voturile perpetue; una după trei ani petrecuţi în călugărie şi-a reinolt voturile pe alţi trei ani; patru noişte au făcut voturile vremelnice, iar douăsprezece candidate au luat asupra-şi de bunăvoie, public şi sărbătoreşte, jugul greu al cucerniciei mănăstireşti într-o noapte.

Praznicul Sf. Ilie din acest an se înscrie în istoria tinerei noastre Congregaţii de Surori cu o pagină luminoasă, prezentând totodată şi un fel de grăitoare hartă a finuturilor româneşti bogate în chemări călugăreşti. 1. Su-

rori cu voturi pe toată viaţa: *Sr. M. Amanţia* (Paraschiva Crişan-Pajida, j. Alba); *Sr. M. Augustina* (Florica Moisil-Rodna Nouă, j. Născăud); *Sr. M. Ana* (Iuliana Lazar-Silvaş, j. Sălaj); *Sr. M. Cecilia* (Lucreţia Roşlanu-Băgău, j. Alba); *Sr. M. Cirila* (Ana Buran-Muşca j. Turda); *Sr. M. Clementina* (Ileana Popoviciu-Berbeşti, j. Maramureş); *Sr. M. Dionizia* (Elena Arsenie-Orlat j. Sibiu); *Sr. M. Iuliana* (Marla Malitinescu-Orbon j. Sălaj) şi *Sr. M. Marta* (Ana Hulbar-Ocoliş j. Satu mare). 2. Şi-a reinolt voturile pe trei ani *Sr. M. Perpetua* (Ana Orlan-Turdaşul Român j. Alba). 3. Au depus voturile vremelnice pe trei ani: *Sr. M. Bonaventura* (Maria Nistor-Măciuş j. Cluj); *Sr. M. Constantina* (Rozalia Clora-Măciuş j. Cluj); *Sr. M. Raşela* (M. Dalotă-Seini j. Satu Mare); şi *Sr. M. Stanislava* (Ana Romau-Borşa j. Cluj); 4. S'au învesmântat: *Sr. Chirlaca* (Ileana Balea-Bistra j. Cluj); *Sr. Emilia* (Ana Furnez-Arun-cuta, j. Cluj); *Sr. Eudochia* (Palaghia Hotico-Jeud j. Maramureş); *Sr. Eufemia* (Rozalia Boitor-Sălsig j. Sălaj); *Sr. Eugenia* (Ana Miha Dăscălescu-Zvorişte, j. Dorohoiu); *Sr. Iacinta* (Elisaveta Rezel-Secăşeni j. Sălaj); *Sr. Iulita* (Maria Crişan-Polana j. Alba); *Sr. Leontina* (Ana Obrejan-Bouşaru de jos j. Hunedoara); *Sr. Magdalena* (Maria Vezentan-Medleşul aurit j. Satu-mare); *Sr. Michaela* (Tereza Tauber-Brezno Banja, Cehoslovacia); *Sr. Paraschiva* (Eva Moică-Bouşaru de jos j. Hunedoara) şi *Sr. Procopia* (Ana Dalotă-Seini j. Satu Mare).

Voturile Surorilor le-a primit, din partea arhiepiscopiei, pâr. canonic *Ştefan Roşlanu*, dir. spiritual al Congregaţiei, care a şi pontificat sf. liturghie dimpreună cu pâr. Dr. Leon Sârba şi pâr. Dumitru Neda, congregaţia ca atare reprezentându-o atât la primirea voturilor cât şi la învesmântare *Sr. M. Febronia*, Superioara generală a Congregaţiei şi stălpul acestei aşezări cuvivoase, astăzi pe drum de înflorire şi durabilă consolidare. Cuvântul ocazional rostit de pâr. Roşlanu în cadrul emoţionantelor ceremonii ale acelei zile deosebite, au impresionat şi ele profund auditorul. Un frate preot a ţinut s'o mărturisască: „Cele văzute şi auzite azi mi-au folosit ca trei zile de exerciţii spirituale“. Vorbă, în care nici cel

şionate, îi conced Statului aşa numitul „*ius praenotificationis officiosae*“, sau dreptul de a pretinde din partea Sf. Scaun un aviz pealabil, oficial, asupra persoanei de numit. Acelaş aviz este stipulat şi în concordatele cu Montenegro 1886, Columbia 1888, Malta 1890 etc.

Necesitatea acestui aviz este impusă de însăşi suveranitatea naţională, care nu poate permite ca în teritoriul Statului să funcţioneze persoane dăunătoare intereselor naţionale. Societăţile perfecte aşa trebuie să-şi coordoneze mijloacele încât să nu se împiedece una pe cealaltă în tendinţa spre scopurile proprii. De altfel motivul pentru care Statul pretinde avizul prealabil este stabilit, în mod văg, şi în Concordat: „...pentru a constata de comun acord, dacă n'ar fi în contra ei motive de ordin politic“.

Pentru oricine e clar, că în limbajul oficial al Sf. Scaun, cuvintele „motive de ordin politic“ nu trebuiesc luate în accepţiunea lor peiorativă, ci în cea reală, etimologică, de motive de ordin naţional, cari ating interesele Statului, siguranţa sa. Aceasta se deduce şi din faptul că subiectul concordatelor sunt societăţile perfecte; urmează, că obiectul lor nu pot fi decât interese de ordin naţional, bise-ricesc. E logic deci, ca avizul prealabil să se facă cu scopul ca Sf. Scaun să fie asigurat, că în contra candidatului nu sunt de slevat raţiuni incompatibile cu siguranţa Statului; că adeca respectivul n'a desvolat o activitate

politică iredentistă, separatistă, contra constituţiei sau contra ordinii publice din ţară. Interpretarea aceasta este identică cu cea dată în „*Modus vivendi*“ cu Cehoslovacia (1928): „Sub obiecţiunii de caracter politic se înţeleg toate acelea pe cari Guvernul le-ar putea motiva cu raţiuni, cari ating siguranţa Statului, de exemplu că: candidatul ales s'ar fi făcut culpabil de o activitate politică iredentistă, separatistă, îndreptată contra Constituţiunii sau contra ordinii publice din ţară“.

Din interpretarea art. V al concordatului român apare că, dreptul statului nu este „*Nihil obstat*“ politic, „*veto*“, „*placet*“ sau altul elus-dem furfuris. Ultima tentativă de a exercita astfel de drepturi s'a făcut cu ocazia alegerii lui Piu al XI. contra cardinalului Rampolla. În epistola lui Piu XI-lea „*Ci si e domandato*“ din 30 V 1935, către cardinalul P. Gasparri, citim: „Se spune că în numirile persoanelor eclesiastice este rezervat statului „*nulla osta preventivo*“. Concordatul nu întrebunţează nici odată o astfel de expresiune; în lucruri atât de delicate şi formulele merită şi cer toată atenţia şi exactitatea“. În concordatul cu Germania, protocolul final, la art. XIV se zice: „Aceasta nu împoartă un drept de „*veto*“ din partea Statului“.

În rezumat, dreptul guvernului, ca reprezentant al Statului, în alegerea Mitropolitilor uniţi, este „*ius praenotificationis officiosae*“, în urma căruia el va da sau nu va da apro-

barea, după cum există sau nu există contra acelui raţiuni incompatibile cu siguranţa Statului. Atât şi nimic mai mult. A pretinde mai mult înseamnă a leza demnitatea şi independenţa Bisericii, a introna din nou cezaropapismul în biserică. *Quod Deus avertat!*

Eminescu şi Catholicismul

Iată titlul unui nou studiu al d-lui Prof. I. M. Raşcu!*) Nu se poate un studiu mai interesant, mai fascinant decât acestal Pe cine să nu-l pasioneze convingerile religioase ale celui mai mare geniu al literaturii române moderne, mai ales cele exprimate în legătură cu catholicismul, unica şi adevărata formă a creştinismului? Ele sunt cu mult mai numeroase decât se credea până bine de curând. Atât în poezie, cât şi în proză. E meritul dlui prof. I. M. R., unul din cei mai buni eminescologi, de a fi desgropat din manuscrisele poetului de la Academia Română, precum şi din colecţiile ziarului „*Timpul*“, al cărui principal colaborator fusese poetul, o mulţime de elemente de informaţie nouă cu privire la această problemă.

Cunoscutul imn Marian „*Rugămu-ne îndurării*“ are numeroase variante, care de care mai frumoase. Din cele multe reţinem: *O, sfântă Marie, Regina ţărilor, şi scutul ro-*

*) Eminescu şi catholicismul. Bucureşti, Str. Sofia 10 [preţul 25 lei + porto].

ce semnează aceste rânduri, și nici cealaltă lume prezentă la acele acte sfinte și înălțătoare, nu poate vedea decât expresia celui mai curat adevăr. — Orice alt comentariu e de prisos.

Grigore Dascalu

Nouă serbări ale credinței. În 4 August c. se vor ține la Băsești serbările centenare dela nașterea marelui luptător național Gheorghe Pop de Băsești. Cum prezidiul părții religioase a serbărilor îl va avea *Pof. Alexandru al Maramureșului*, înaltul ierarh a aflat de bine întru Domnul ca, odată pornit către inima districtului Silvaniei, (care este parohia Băsești), să viziteze toate parohiile și filiile mai însemnate ale aceluia district. Programul prevede cercetarea următoarelor parohii și filii:

Bârsăul de jos, Bârsăul de sus, Asuajul de sus, Asuajul de jos, Ariniș și Băsești (Sâmbătă, 3 August). — După serbările dela Băsești, încă în aceeași zi, vizitarea parohiilor Odești și Băița (Duminecă, 4 August). Apoi: Oarța de sus, Orțița, Oarța de jos, Stremț, Săliște și Tămășești (Luni, 5 August); Arduzel, Vicea, Someș-Uileac, Benesat, Bluza, Horoat și Cehul Silvaniei (Miercuri, 7 August); Salașig, Mineu, Bocșița, Bulgari și Ulciug (Joi, 8 August); Noșig, Nadiș, Motiș, Giurtelecul Hododului, Seletu și Hodod.

Curând după aceasta Marele Păstor va fi, de Adormirea Maicii Sfinte, în fruntea pelerinajului dela *Mănăstirea Moiseiu*, pentruca după vizitarea câtorva parohii rutene (Lunca Tisei, Valea Vișeuului și Crasna Petrovei), — singurele parohii din Maramureș încă nevizitate, — să treacă la *Sighet*, pentru serbările din 17—18 August c., ale congresului eparhial al Agrului.

Pietri de temelie. Și de bune speranțe, în același timp. Pentru Biserică și pentru neam deopotrivă.

Una s'a pus, la sărbătoarea prorocului Ilie, în *Cehul Silvaniei*, vechi cuib de simțire străină. A fost o serbare impunătoare, cum se cădea la așa moment istoric. Slujba divină a potificat-o p. canonic Dr. Gh. Bob, vicarul general al eparhiei Maramureșului, asistat de protopopul Silvaniei I. Călăuz și al Zălaului A. Ghilea, cu

un sobor de 20 preoți. Intreg jurul a fost de față cu mulțimi de credincioși, și cu toți frunțașii intelectuali ai Bisericii noastre. A cântat corul bisericii noastre din Zălau care, seara, a dat și un *Concert* reușit. — La masa comună au participat peste 200 de persoane. S'au rostit aci cuvinte entusiaste, cari au scos în evidență însemnătatea istorică a actului săvârșit. — După masă s'a ținut o frumoasă *ședință a Agrului*, la care au conferențiat dd. Paul Miclea și Gh. Tescaș. Un bal reușit a încheiat serbările acestei zile memorabile.

O altă piatră de temelie s'a pus, Duminecă în 14 Iulie c. pentru o nouă biserică românească în orașul *Odorheiu*. P. protopop Gh. Ivan, asistat de P. Ioan Ilie și P. Suciuc din Mărtinuz, a săvârșit slujba impresionantă, la care au participat toate autoritățile, în frunte cu d. prefect Gh. Andrieș, la stăruințele căruia județul a votat pentru noua clădire suma de 200.000 Lei. — Fie, spre mărirea lui Dumnezeu și întărirea neamului!

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Maramureșului a făcut mai nou următoarele schimbări în clerul eparhial: p. *Ioan Medan* din Măgureni a fost numit paroh-protopop la Copalnic-Mănăstur; p. *Iuliu Ardelean* paroh din Ieud I la Iapa; P. *Cornel Longin* din Buteasa, admin. paroh. la Traniș; p. *Gavril Ardelean* din Căminic de jos la Cămarzana; p. *Ioan Cudan* din Cămarzana la Rona; p. *Gavril Nap* din Băița la Băsești, iar p. *Gavril Țura* din Preluca Veche la Necopoi. — Aceștia cinci din urmă în calitate de administratori parohiali.

Cincizeci de ani la altarul Domnului. Atâta s'a împlinit în 21 Iunie c. de când p. jezuit *Felix Wiercinski* a fost hirotonit întru preot la Danzig. De atunci începând Cuvioșia Sa a stat mereu cu peana și cu graiul, dela catedră și de pe amvon, în slujba lui Hristos și a sufletelor. La 1887 e în România, la Iași, îndeplinind diferite oficii la Seminarul de acolo, cu întreruperi, vreme de mai mulți ani. Câtva timp e paroh de Botoșani. A ținut o mulțime de sfinte misiuni populare prin Moldova,

alergând însă și la Arbora, în Bucovina, unde stinge o puternică agitație protestantă. Aiurea e tot așa de activ: în Galiția Orientală, la Crătinopol, apoi la Cracovia e profesor de teologie (propune dogmatica); seminariștilor din Saratovul Rusiei de pe Volga le ține exerciții spirituale; în Moscova e preot de enorie și profesor de religie la 13 licee și gimnazii. (Plată: 400 ruble la lună, din cari mai cumpără și cărți la elevi). Face parohie la Podolsk. Trece de preot la Petersburg. Exilat de aci, se duce în Danemarca. De acolo e trimis în Austria, ca să se reîntoarcă nu peste mult în Danemarca. Din 1912 e când în Germania, când în Bucovina, când în Polonia, când în Basarabia, Moldova, Transilvania sau Pomerania. Din 1933 e în — Estonia, paroh la 63 suflete, în Pärnu. Scrie la foi germane, polone, ruse și române și învață cu dicționarul în mână, limba estonă. — La mulți ani Părinte Felix!

Concordat Jugoslav. Pregătit vreme lungă, acordul dintre Sf. Scaun și regatul Jugoslav a ajuns la iscălire. Solemnitatea aceasta a avut loc Joi, în 25 Iulie c. în apartamentele Secretarului de stat al Vaticanului, card. Pacelli, care a și semnat în numele Sf. Scaun. Imputernicitul Jugoslaviei a fost ministrul de justiție, d. Ljudevit Auer.

Guvernul sovietic recunoaște religia catolică și cea ortodoxă? După informații din Moscova unele gazete afirmă că Litvinov ar fi isbutit să convingă cercurile conducătoare sovietice că ar fi bine să recunoască religia catolică și cea ortodoxă și să lase credincioșii acestor două biserici să-și deprindă liber credința. La aceasta s'ar fi ajuns în urma unei convenții dintre dd. Laval, Eden, Aloisi și Litvinov, în sensul căreia Sovieticii i-se asigură rolul de mare putere în Europa Orientală cu o condiție: Sovietia să satisfacă din partea sa pretenziunea cea mai elementară a unui om: să lase libera practică religioasă. Ceeace membrii marelui sfat sovietic ar fi înțeles că-i vremea să se facă și în Rusia bolșevică. — Prima măsură ce va lua în consecință zice-se că va fi scărișarea ajutorului dat oficial de stat activității asociațiilor declarat ateiste.

Bucuria dela Dumbrăveni. Păstorii p. *George Simu-junior*, cu Sfinția Sa în frunte, au avut parte Duminecă după Sf. Ilie, de o bucurie deosebită: atunci li-s'a binecuvântat iconostasul cel nou și biserica radical reparată. La aceasta s'a putut ajunge grație înțelegerii superioare și spiritului de jertfă al credincioșilor noștri cari, prin cele două grupări religioase locale — Reuniunea Mariană a Femeilor, cu dna *Șoldea* ca prezidentă, și Agru cu d. *Nicu Negruțu*, dir. lic., ca președinte, — au ajutat din greu, cu obolul lor, (9000 + 24.000 Lei) la spesele reclamate de realizările din chestie. Mulți credincioși au făcut cărăușii gratuite. — Din Blaj a participat la actul sfânt dela Dumbrăveni p. *Dumitru Neda*, redactorul nostru. Cu acelaș prilej a venit acolo și p. *Lupu* din Ernea, în procesiune, cu enoriașii săi.

Înolre sufletească. În Săcălășeni (ep. Maramureșului) s'au ținut misiuni sfinte în zilele de 19—23 Iulie. Le-a condus p. L. Gherghel din Cărlău. Bine pregătite de către parohul locului, p. A. Buteanu, zilele de predică au avut succes neașteptat. S'au spovedit și cuminecat 458 credincioși. În fruntea lor toți intelectualii. Au dat ajutor la spovedanii și slujbe P. V. Moș, S. Ternovan, Berinde și Gh. Călătuș.

Lauda vredniciei. Vrednicul și de toți iubitul octogenar, p. arhidiacon *Nicolae Avram* s'a despărțit de grija protopopiatului său Copalnic-Mănăstur (ep. Maramureșului), trecând în pensiu. La inițiativa dlui Dr. Ilie Lazar, toți frunțașii districtului, peste 100 la număr, au ținut

bilor. Nădejdea corăbiei și pavăza săblei, Limanul sârmanilor și soarele anilor. O maică 'ndurărilor, Luceafăr al mărilor, Ne dă bucurie, Sfântă Marie, O, sfântă fecioară Marie! (Ms. 2276 f. 18). Tot așa un strălucit vers, inspirat poetului de litaniile sfintei inimi a lui Isus: „*Isuse Christoase, Izvor mântuirii, Și Domn al oștilor, De oameni iubitorule, Mântuitorule!*” (Ms. 2276 f. 19 și 2254 f. 104).

Mal numeroase sunt mărturisirile de credință făcute în proză de marele nostru scriitor. Urmările despărțenii? Bărbatul înfundă cărciumele, iar femela „ajunge a face trotoarul”. Copiii? Până la majorat, apucă, pe rând, „câte doi, trei tați” sau „câte două, trei mame”. Din cauza ușurinței cu care se fac despărțirile la ortodocși, Eminescu propune iubitei sale Veronica Micle să treacă la catolicism, singura religie care ia în serios afacerile inimel.

Eminescu e împotriva lui Luther și a reformei sale religioase. „Obscurantismul introdus în Germania prin reformați a fost mult mai mare și mai cumplit decum l-au introdus vreodată catolicii”. E împotriva lui Bismarck și a lui Jules Ferry și pentru catolici, în deosebi pentru jezuiți, „ordinul cel mai calomniat”, adevărații „creatori și răspânditori ai învățământului popular gratuit”.

În general, el e împotriva educației în institute interconfesionale, ca cele de Stat, pe-

pinierie de „pehlivani și papugii” și pentru institutele confesionale, mai cu seamă catolice, singurele cari dau caractere adevărate. „Unor orfani, altădată trăiți sub regimul de familie descriu mai sus [al despărțirilor]” — zice Eminescu — „copiii români întâlnesc adeseori, în aceste institute (catolice) ceea ce le-a lipsit acasă: inimi de mamă și e natural să se lipească cu toată iubirea de asemenea crescători. Acest fenomen observat atât de des a primit apoi, din partea capetelor stricate prin romane de senzație, o explicație cu totul pe dos: că adică clerul catolic întrebunțează mijloace deosebite cu totul, pentru a câștiga afecțiunea copiilor. Intr'adevăr mijloace foarte deosebite, de care puținii sunt capabili. Acele sunt: iubirea și abnegațiunea”.

Strălucitul imn închinat catolicismului, „ca instituție universală” e cunoscut din articolul „Religia”, reprodus de mai multe ori.

E interesant apoi că Eminescu e împotriva artei încremenite, mumificate a Bizanțului și pentru renașterea apusului, împotriva Patriarhatului din Fanar și pentru Papa dela Roma.

Ne-ar duce prea departe stăruind asupra tuturor acestor și altor amănunte. Cine le caută, le găsește la autor (Auc. II. Str. Sofia 10).

I. Georgescu

să-și ia rămas bun dela îndrumătorul lor de până acum, în cadrele unui banchet, care s'a transformat într'o sărbătorire entusiastă. Au participat și Părinții canonici Ilarie Boroș și Ioan Anca. S'au spus, cu acest prilej, cuvinte potrivite, de omagiu și recunoștință, pentru munca creștinească și românească, statornică și neprecupețită, pe care a desvoltat-o sărbătoritul decenii de arândul în mijlocul turmei încredințate grijei sale (pf).

Locale. Marți, în 6 August, sărbătoarea Schimbării la față a Mântuitorului, va predica în catedrală pâr. Dr. Ioan Suciu, profesor la liceul de băieți; iar Dumineca viitoare, a VIII. după Rusalii, pâr. Dr. Gavrilă Pop, profesor la liceul de fete.

Ajutoare bănești majorate. Cu titlu de experiență, și deocamdată numai pentru lunile Iulie—Decembrie a. c., în eparhia Maramureșului au fost majorate ajutoarele preoților pensionari, văduvelor și orfanilor. Sumele lunare ce se vor da pe răstimpul menționat vor fi: 2500 Lei pentru preoții deficienți; 1000 Lei pentru văduvele de preot; 800 Lei pentru primul sau unicul orfan de ambii părinți; 250 Lei pentru ceilalți orfani de preot îndreptății la ajutor.

Concurs la școala minieră a Statului din Balamare. Se primesc, la această școală practică, tineri români cari au împlinit 17 ani și au absolvit cursul inferior de liceu sau gimnaziu. Se vor anexa la cerere certificate de: naștere, studii, bună purtare, naționalitate, medical, de necăsătorire, ocupațiunea după părăsirea școlii și, cei trecuți de 21 ani, despre satisfacerea serviciului militar. Se va ține examen medical și examen de admitere (l. rom. în scris; aritmetică și geometrie, în scris și oral) în zilele de 26—28 August. Se vor prezenta numai cei chemați prin avis special. Cursul ține 3 ani. Cei cari îl termină devin maieștri minieri sau metalurghi. — Cererile se vor adresa Direcțiunii, cel mai târziu până la 15 August 1935.

Aviz. »In Așezământul pentru Ocrotirea Surdo-Mușilor din Cluj se primesc fetițe surdo-mute între vârsta de 8 și 11 ani, educabile, adecă corespunzătoare pentru învățământ ca fizic și intelect. Cererile timbrate însoțite de actul de naștere și certificatul medical se vor înainta Direcțiunii Așezământului până la 15 August a. c. — Direcțiunea.

Cărți & Reviste

AL. LUPEANU-MELIN: Insemnări din Italia. — Blaj 1925. — Pg. 118. Prețul 20 Lei.

Pelerinajul nostru la Roma, din primăvara anului 1925, trăiește și astăzi în amintirea participanților. Amintire încântătoare, neuitată. Grupul de pelerini de atunci are acum o mare bucurie. D. Al. L. a dat publicității atât de mult doritele »insemnări« pe care începuse să le publice curând după călătoria minunată. O broșurică drăguță la înfățișare, plină de farmec și de poezie, bogată în informațiuni exacte și de nelintrecută măiestrie în puterea de-a învia, în icoane pitorești, țara de vrajă a Italiei. Foștii tovarăși de drum, cari au stăruit meru pentru publicarea acestor însemnări de călătorie, n-au așteptat în zadar. Azi sunt răsplățiți din belșug. Cărțuța dlui L. îi va face să retrăiască întreaga feerie de altă dată. Iar aceia cari n-au avut încă fericirea de-a vedea leagănul sângelui și credințele noastre, vor găsi în paginile acestei cărțițele nu numai icoana Italiei și a Romei, ci și atmosfera și viața ei specifică, prinsă în crâmpee ce nu se uită. — Pentru viitorii peregrini: un vademecum de neprețuit.

DER GROSSE HERDER. Nachschlage-werk für Wissen und Leben. Ed. Herder. Freiburg im Breisgau (Germania). — Vol. XI: *Stippe — Unterfranken*. Pg. VI + coloane 1776 și 128 anexe speciale. Cu 1797 ilustrațiuni. Prețul 34.50 M.

Penultimul volum al marelui publicațiuni iatreprinsă de casa Herder. Din cele ce am scris la apariția celor zece de până acum, cititorii o cunosc și o știu aprecia după cuviință. Nu vom mai stăruii deci în relevarea calităților excepționale ale acestei enciclopedii, care vrea și reușește să fie cu totul modernă, atât în spiritul ei cât și în tehnica executării. Mai curând vom constata, că actualul volum nu face decât să confirme încă odată îndreptățirea laudelor pe care ne-am simțit datori să-i-le aducem. Este fără îndoială o operă monumentală, care

condescăz, în cele peste 150.000 cuvinte de titlu, toată știința vremii noastre, privită în lumină creștină catolică. În această imensă bogăție de învățătură și îndrumări, fiecare află ce caută și în fiecare volum găsește lucruri cari îl interesează. Și este una din marile merite ale lucrării, că dă importanță deosebită actualității. Problemele ce se agită astăzi, sunt tratate cu mai mare amplitudine și cu mare competență. Așa, de ex. în acest volum: problema socială, statul, socialismul, statul corporativ, impozite, studențime, dans, tradiție, film sonor, sport. Tot aici articole importante consacrate lui Solovjew, Spengler, Stalin, Toma de Aquino, Tolstoi ș. a. Pe deasupra, bogăția ilustrațiilor cari decorează paginile, grele de material, face plăcută și pentru ochiu răsfoirea acestei cărți de mare folos.

ION POPU CÂMPEANU: Plante carnivore. București, 1935. Pagini: 23. Prețul 8 Lei.

Cărțica aceasta, a dinstinsului profesor blăjan de botanică, apare ca nr. 56 în biblioteca »Cunoștințe Folositoare«, redactată de d. prof. univ. I. Simionescu. Titlul îi arată conținutul. Se citește cu plăcere și folos, căci autorul pe lângă că e acasă în materie, știe să spună limpede și frumos tot ce crede că-i bine să se spună în cauză.

P. L. BARRAL A. A: Viețile sfinților. București, 1935. Cinci broșurele de câte 8 pagini. Prețul: 1 Leu bucata.

Despre apostolia tipăriturilor agiografice ale P. Barral a mai fost vorba la acest loc. Aici mai adaugem că opera bună începută s'a continuat cu povestirile vieții SS, Vasile cel Mare, Febronia, Rita de Cascia, Atanasie și Gheorghe. Răspândirea lor nu face decât bine și se impune de sine.

Telefonul „Unirii“

M. Târgu-Mureș. Am primit cele trimise. Discu-tarea problemelor de acest fel este binevenită. Le vom face loc pe rând, în măsura posibilităților. — Salutări!

Dela redacție. Am primit, din toate părțile, o serie întreagă de proteste împotriva ticăloșiei incalificabile a unor calomniatori, cari au încercat să arunce cu noroi spre altarele noastre. Ișvorite, toate, dintr'o prea legitimă indignare, ele exprimă în același timp dragostea și admirația pentru Cel atacat mișelește. — Regretăm că nu le putem publica. N'ar încăpea în »U.« chiar dacă le-am da lor toate coloanele, dela început până la sfârșit. — Dar ar fi și de prisos. Vinovații și-au primit răspunsul cuvenit. Ar fi o greșală să li-se dea mai mare atențiune, decât merită!

I. Sibiu. Nu-i nouă patima cu care »Telegraful« apără drepturile Bisericii noastre unite și puritatea ritualului ei. Așa că noile giubșucuri, la care se dedă acum, din pricina grozavă că Preasf. Rusu se socotește »arhiereu catolic«, sunt perfect în nota telegrafistă. De astă dată însă sunt atât de ieftine și goale, încât n'au nevoie de nici un răspuns. — Alta ar fi să fie situația cu »Revista Teologică«. Aceasta prin definiție ar trebui să fie serioasă și să salveze măcar aparențele obiectivității. Dar năruval din fire n'are leuire. Nu poate lăsa să treacă scandal, fără să-și vâre năsucul în el. Mai ales dacă provocatorul este d. Ghibu. Și, dacă odată se amestecă, nu poate fi decât bizantină pur-sânge. Iată, d. ex. cum prezintă ea nechibzuitele ieșiri ale d. Ghibu, la Baia-Mare: »D. O. Gh. a arătat, cu dovezi, că unii dintre cei mai devotați ostași ai revizionismului sunt călugării catolici din România. Auzind una ca aceasta Episcopul unit Al. Rusu, care era de față, a protestat și a părăsit sala, scandalizând prin aceasta atitudine publică«. — A aflat, de sigur, și »R. T.«, cum știe toată lumea, că lucrurile s'au petrecut altfel. Că d. Ghibu a spus prăpăstii. Că a atacat, pe motive fanteziste, Roma și pe Papa. Împotriva acestor nesocotite a protestat Preasf. Rusu. Era datoria lui s'o facă. Și de arhiereu și de român. Fiindcă palavrele dlui Gh. mână apă tocmai pe moara acelor, pe cari îi combate. — »R. T.« a putut afla și a aflat de sigur adevărul, care este cât se poate de limpede. Totuși, nu poate rezista tentației de-a cleveți nițel, de-a denatura adevărul. Are vițiu în sânge!

B. Cluj. Am rămas și noi surprinși de »caleidoscopul« »Patriei« din 2 VIII. Într'adevăr, îți trebuie ceva mai mult decât o simplă îndrăzneală pentru a preamări pe ciobanul dela Maglavit, care vestește adevărata morală creștină și a persifla Biserica (autorul articolului îi zice »religia«) care »a reușit să ascundă morală învățătorului [cu i mic!] din Nazaret« și să o falsifice, de dragul celor puternici, blagosovind sau blestâmând sclăvia și răsboiul, după vremuri și după nevoi. Totuși, n'avem de gând să polemizăm cu această înaltă filozofie de cafea. Intrebăm însă Direcțiunea »Patriei« dacă insultarea, atât de ieftină de altfel, a Bisericii, face parte din programul Partidului care susține »Patria«, cu sacrificii importante?

Liceul român unit de fete BEIUȘ

Aviz școlar

Lucrările de început de an se vor face după cum urmează:

În 5 Sept. examene de corigență. Taxa 100 Lei de materie.

În 7 Sept. examenul de admitere în cl. V. Taxa 150 Lei.

În 10 Sept. examenul de admitere (l. română și matem.) în cl. I, precedat de vizită medicală. Taxa 80 Lei.

Cererile de înscriere la aceste examene, timbrate legal, se vor înainta până în prețuia fiecărui examen.

Înscrierea definitivă a elevelor se va face în zilele de 12, și 13, Septembrie pe baza unei cereri timbrate.

Elevetele care cer pentru întâia oră înscrierea la școala noastră vor anexa la cerere următoarele acte: 1. Extras de naștere. 2. Act de botez. 3. Certificat de cetățenie. 4. Buletin de revaccinare. 5. Certificat școlar. Elevetele cari nu vor prezenta actele acestea, cerute de regulament, vor fi respinse.

Taxele școlare: 1860 Lei. La înscriere se plătește 860 Lei; 500 Lei la Crăciun; 500 Lei la Paști. Elevetele repetente vor plăti încă o taxă de 500 Lei. De taxa de 360 lei nu poate fi scutită nici o elevă.

Elevetele vor purta obligator uniforma în școală și afară de școală: șorț negru cu guleraș alb și bluză albă cu fustă albastru închis. Obligator încă: costum pentru gimnastică, halat alb pentru gospodărie și un șorț alb pentru lucru de mână. Toate acestea se vor confecționa după modelul dat de cancelaria școlii.

Paltoanele și pardesiurile pot fi numai de culoare albastru închis, tot așa și basca.

Pe lângă liceu funcționează Internatul Pavelian gr. cat. pentru fete, unde se primesc eleve de toate confesiunile. Internatul este condus de Surori călugărițe din ordinul francez Assumptionist-Oblat. — Pentru elevetele ortodoxe ale școlii încă funcționează un internat al Societății ortodoxe naționale a femeilor. Pentru informațiuni mai detaliate părinții să se adreseze deadreptul Direcțiunii internatului respectiv.

Părinții nu-și pot plasa copilele în oraș ca eleve externe fără aprobarea Direcțiunii.

În cl. I a liceului pot fi înscrise numai elevetele cari la 1 Sept. au 10 ani împliniți și nu au mai mult de 13 ani. Direcțiunea poate da dispensă de maximum o jumătate de an.

La școală va funcționa și cl. VIII.

Cursurile se încep la 16 Septembrie 1935.

În fiecare clasă sunt încă locuri libere. Cererile de înscriere se vor înainta cât de curând. Elevetele gr.-cat. cu media 8 sau mai mare vor fi primite gratuit în Internatul Pavelian de fete.

DIRECȚIUNEA.

Mitropolia Română Unită — BLAJ

Nr. 4451—1935

AVIZ

În conformitate cu dispozițiile Art. 12 din legea specială decretată cu No. 2799 din 5 August 1929, asupra raporturilor dintre școlile secundare confesionale române din Brașov, Blaj, Brad și Ministerul Instrucțiunii se publică vacantă catedra No. 25 de Educație-fizică dela Liceul gr. cat. român de băieți din Blaj.

Cel ce doare să fie numiți profesori cu titlul provizoriu la această catedră sunt înștiințați, că pe lângă condițiunile prevăzute de Art. 36 din legea asupra învățământului secundar, trebuie să fie de religie gr. cat.

Cererile însoțite de acte doveditoare se vor adresa până la 10 August 1935 cel mai târziu Consistoriului Arhiepiscopesc gr. cat. din Blaj, care va proceda la numirea cu titlu provizoriu pe ziua de 1 Septembrie 1935, potrivit dispozițiunilor prevăzute de Art. 12 din legea specială și convențiile speciale amintite mai sus.

Blaj, la 29 Iulie 1935.

Dr. Victor Macavelu

318 (1—1)

vicar capitular

Patria

Institut de credit și economii s. a. Blaj

SITUAȚIA SUMARĂ LA 30 Iunie 1935.
Solduri debitoare. Cassa. a) numerar efectiv Lei 41.183. — b) disponibil la B. N. R. și C. E. C. Lei 38.681. — **Portofoliu de titluri românești** Lei 485.100. **Portofoliu de scont** a) plătit în țară Lei 10.153.165. — b) cambii de circulație și garanție reescontate Lei 31.269.227. — **Debitori în țară** Lei 4.338.675. — **Debitori beneficiind de legea lichidării datorilor (cota rămasă)** Lei 3.263.062. — **Pierderi rezultând din aplicarea legii lichidării datorilor** Lei 2.837.892. — **Imobile și mobilier** Lei 2.628.580. — **Conturi diverse** Lei 3.961.284 — **Cheltuieli de administrație** Lei 230.426. — **Dobânzi și comisioane plătite** Lei 87.065. — **Total** 59.334.340. **Solduri creditoare. Capital social** Lei 10.000.000. — **Fonduri de rezervă** Lei 1.000.000. — **Alte fonduri** Lei 1.242.520 — **Depuneri spre fructificare pe livrete** Lei 14.197.739. — **Angajamente de reescont în țară:** a) la B. N. R. Lei 14.200.227. — **Efecte Gerate de Stat** Lei 17.069.000. — **Conturi diverse** Lei 1.265.298. — **Conturi transitorii** Lei 115.297. — **Dobânzi și beneficii diverse** Lei 244.259. — **Total** Lei 59.334.340.

Consiliul de Administrații
 Verificat și găsit în ordine
 Comitetul de Censori

Oficiul Parohial român unit Unirea II
 (Vințul de sus)

Concurs la postul de cantor

Curatorul bisericii unite din Unirea II (Vințul de sus), județul Turda, pentru ocuparea postului de cantor prin aceasta publică concurs pe ziua de 10 Septembrie 1935.

Retribuțiuni: 8 Jugăre pământ arător, venitele stolare îndatinat, și eventual ocuparea unui serviciu la Pretura din loc.

Doritorii de a ocupa acest post se vor prezenta în una din duminici ori sărbători până la data fixată, pentru a-și dovedi aptitudinile cantonale.

1-2

Curatorul bisericesc.

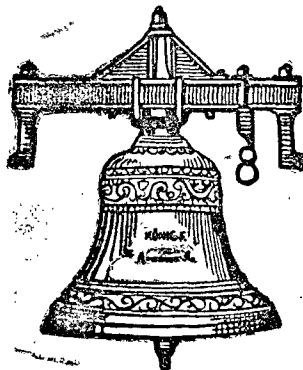
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanție mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

Fondată
 la anul 1840

Citiți și răspândiți

„UNIREA”

MITROPOLIA GRECO-CATOLICĂ BLAJ

Nr. 4370 - 1935

TABLOUL

catedrelor vacante dela școlile secundare gr.-cat. din BLAJ

Tipul școlii	Școala	Nrul de ordine al catedrei	Catedra	Observări
E.	Liceul gr.-cat. român de băieți	2 8 10 16 19 20	Religia gr.-cat. Latină-Elină Franceză Filosofie-Drept Șt. fizico-chim.-Matematici Șt. fizico-chim.-Matematici	
C.	Liceul gr.-cat. român de fete	2 4 10 13 15	Română-Latină Latină-Elină Fizico-chimice Desemn-Caligrafie Lucru-Gospodărie	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățători	2 4 7 9 14 17 18	Română-Latină Franceză Geografie Științele fizico-chimice Lucru manual Științele agricole Violină	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățătoare	1 3 4 7 8 13 14	Religia gr.-cat. Română-Datoriile învățătorilor Franceză Geografie Matematici Țesut și lucru de mână Gospodărie	Compl. cu istoria Compl. cu șt. naturale
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de băieți	1 3 5 7 8 9	Limba și corespondența franceză Limba și coresp. italiană Șt. comerciale Geografia economică Mărfuri, științele naturale și chimie Științele juridico-economice	
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de fete	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Limba și corespondența franceză Limba și corespondența germană Limba și corespondența italiană Șt. comerciale (teoria) Șt. com. (aplicațiuni practice) Aritmetica comercială Geografia economică Mărfuri, Șt. nat., Chimie Șt. juridico-economice Gospodărie	
	Școala gr.-cat. de Arte și Meserii »St. Iosif«		2 catedre partea literară 2 catedre partea științifică 1 post de maestru tâmplar 1 post de maestru la mașini	Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1000 Lei Salar de bază 1000 Lei
	Școala gr.-cat. de menaj	1 3 6 7 8	Română-Franceză Matematică-Fizică Spălat-călcăt Bucătărie Țesut	

Candidații și candidatele doritori de a ocupa catedrele de mai sus trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute pentru profesorii și maeștrii suplinitori în Legea învățământului secundar și să fie de religia greco-catolică.

Cererile de numire, însoțite de toate actele justificative (calificație, numiri anterioare, certificat de serviciu, extras de naștere și de botez) se vor înainta, cel mai târziu până la 20 August a. c., Consistorului Arhiepiscopesc din Blaj.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 27 Iulie 1935.

319 (1-1)

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Dr. VICTOR MACAVEIU
 Vicar capitular